

**Pan
Paweł Silbert
Prezydent
Miasta Jaworzna**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miejskim w Jaworznie (zwanym dalej „Urzędem”), w zakresie realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (zwanego dalej KPOŚK) w latach 2006-2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 stycznia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Urząd dotychczasowych działań w zakresie rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, zwracając uwagę, że ograniczony zakres rzeczowy i finansowy zrealizowanych zadań, może stanowić zagrożenie dla terminowej realizacji zamierzeń w ramach KPOŚK.

---

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny cząstkowe:

1. Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego Nr 72/08 z dnia 29 października 2008 r. wyznaczono aglomerację Jaworzno (zwanej dalej aglomeracją) o równoważnej liczbie mieszkańców 111 487 (zwanej dalej RLM), z oczyszczalnią ścieków komunalnych w Jaworznie. Aglomeracja swym zasięgiem obejmuje miasta: Jaworzno i Mysłowice-Dzieńkowice (woj. śląskie) oraz Chełmek (woj. małopolskie).

Potrzeby rzeczowe aglomeracji w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej zostały określone w „*Planie aglomeracji Jaworzno*”, opracowanym i przekazanym do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w marcu 2005 r. oraz zaktualizowanym w lipcu 2008 r. Na koniec 2007 r. stopień skanalizowania miasta Jaworzna wynosił 70,0 % (66,8 tys. mieszkańców), gminy Chełmek - 63,5 % (5,8 tys. mieszkańców), a wchodząca w skład aglomeracji Dzielnica Mysłowice-Dzieńkowice nie posiadała kanalizacji zbiorczej.

Wg ww. *Planu* do końca 2014 r. systemem kanalizacyjnym powinno zostać objętych 98 % mieszkańców Jaworzna, 70 % mieszkańców Chełmka oraz 98 % mieszkańców Mysłowic-Dzieńkowic, co wymaga oprócz modernizacji istniejącej sieci kanalizacyjnej, zwiększenia jej długości: w Jaworznie o ok. 220 km, w Chełmku o ok. 19 km i w Mysłowicach-Dzieńkowicach o ok. 9 km, tj. podwojenia długości sieci w aglomeracji w stosunku do stanu z końca 2007 r.

2. W latach 2003-2005 w aglomeracji Jaworzno wybudowano łącznie 8,7 km sieci kanalizacyjnej, a w okresie 2006 – I półrocze 2008 wybudowano 2,9 km oraz zmodernizowano 2,2 km tej sieci. W latach 2003-2005 na budowę sieci kanalizacyjnej objętej KPOŚK wydatkowano łącznie 988,3 tys. zł, w tym 467,2 tys. zł z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a w okresie 2006 - I półrocze 2008 koszty budowy sieci kanalizacyjnej wyniosły 1 634,7 tys. zł.

W przesłanej Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu informacji na potrzeby aktualizacji KPOŚK podano², że w latach 2007-2010 planuje się wybudowanie w aglomeracji 112,5 km sieci kanalizacyjnej (w tym 85 km w Jaworznie)³. Jak ustalono, w okresie od 2007 r. do końca I półrocza 2008 r. w aglomeracji wybudowano jedynie

² Pismo Prezydenta Miasta Jaworzno z dnia 10 sierpnia 2007 r.

³ W *Wieloletnim planie inwestycyjnym miasta Jaworzna na lata 2007-2010*, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Miejskiej w Jaworznie nr IX/88/2007 z dnia 31 maja 2007 r., koszty modernizacji i rozbudowy systemu kanalizacyjnego miasta oszacowane zostały na 248,0 mln zł, z czego 60,9 mln zł przewidziano ponieść z budżetu Gminy, 2,3 mln zł ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a pozostałe koszty z innych źródeł (nie wymieniając ich).

0,2 km sieci kanalizacyjnej (całość w Jaworznie – co stanowiło 0,2 % ww. zamierzeń w tej gminie) oraz zmodernizowano 2,2 km (całość także w Jaworznie).

Prezydent Jaworzna wyjaśnił, że miasto posiada prawomocne pozwolenie na budowę około 67 km sieci kanalizacyjnej, jednak przeszkodą w realizacji tych zamierzeń inwestycyjnych są niewystarczające środki finansowe.

W latach 2005-2008 Gmina Jaworzno podejmowała następujące starania mające na celu pozyskanie środków finansowych na modernizację i rozbudowę systemu kanalizacyjnego miasta Jaworzna:

- W listopadzie 2005 r. Prezydent złożył wniosek do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) o dofinansowanie z Funduszu Spójności przedsięwzięcia: *„Czysta i tania woda, modernizacja i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej miasta Jaworzna - realizacja wstępnego studium wykonalności w ramach pomocy technicznej”*. Całkowity koszt inwestycji oszacowano na kwotę 250 000 tys. zł, a koszt wstępnego studium wykonalności na kwotę 242,8 tys. zł. Wnioskowano o dofinansowanie - 30,4 tys. zł z NFOŚiGW (środki krajowe) i 182,1 tys. zł z Funduszu Spójności (środki zagraniczne). W kwietniu 2007 r. Prezydent odstąpił od realizacji w ramach pomocy technicznej studium wykonalności i pozostałej dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku aplikacyjnego do Funduszu Spójności⁴.
- Kolejny wniosek do NFOŚiGW o dofinansowanie - z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - dotyczący przedsięwzięcia *„Modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacyjnego miasta Jaworzna – faza I”* złożony został dopiero 3 grudnia 2008 r. Całkowite planowane koszty tej fazy projektu wynoszą 172 312,4 tys. zł, z czego zakładane dofinansowanie ze środków UE określono na kwotę 95 059,6 tys. zł⁵.

Zdaniem NIK, niskie tempo rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej, a także dotychczasowe działania podejmowane w celu pozyskania dodatkowych środków

---

⁴ Jako przyczynę ww. odstąpienia, Prezydenta Miasta podał, m.in. że: *Dopiero w kwietniu 2007 roku gmina pozyskała informację o możliwości dofinansowania jedynie studium wykonalności. Tempo rozpatrywania wniosków o dofinansowanie nie rokowało uzyskania opracowań projektowych w stosunkowo krótkim okresie czasu. Dlatego chcąc przyspieszyć realizację opracowań, podjęto decyzję o rezygnacji z pomocy technicznej i samodzielnym przygotowaniu dokumentacji.*

⁵ Zakończenie I fazy projektu przewidziano na koniec 2013 r. a zadania w ramach realizacji II fazy przewidziano do zakończenia do 2015 r.

finansowych na realizację zadań objętych KPOŚK, są niewystarczające i stanowią zagrożenie dla terminowej realizacji planowanego zakresu rzeczowego inwestycji.

3. W wyniku szczegółowej kontroli 4 spośród 5 zadań inwestycyjnych, realizowanych w okresie objętym kontrolą, dotyczących remontów, modernizacji i budowy sieci kanalizacyjnych w Jaworznie stwierdzono, że posiadały one wymaganą dokumentację, w tym m.in. decyzje o ustaleniu lokalizacji oraz decyzje zatwierdzające projekty budowlane i zezwalające na budowę. Zadania te zostały zrealizowane w terminach i zakresach zgodnych z umowami i uzasadnionymi aneksami do nich. Na dostawy, usługi i roboty budowlane związane z budową i modernizacją sieci kanalizacyjnej w Jaworznie zostały przeprowadzone postępowania przetargowe - zgodnie z ustawą *Prawo zamówień publicznych*⁶.
4. W okresie objętym kontrolą Urząd przedkładał Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu informacje z realizacji zadań objętych KPOŚK, w terminie zgodnym z art.43 ust. 3c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*⁷. Jak ustalono, niektóre z ww. przedkładanych informacji były jednak niezetelne. I tak:
  - w sprawozdaniu za lata 2003-2005 podano, że w okresie tym wybudowano łącznie 11,9 km sieci kanalizacyjnej, podczas gdy wg dokumentacji źródłowej⁸, wybudowano 8,7 km sieci kanalizacyjnej;
  - w sprawozdaniach za lata 2006 i 2007 podano, że z systemu kanalizacyjnego w aglomeracji Jaworzno na koniec tych lat korzystało odpowiednio 75 000 i 74 177 osób, podczas gdy wg dokumentacji źródłowej⁹, ilość mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosiła odpowiednio 77 828 i 72 618 osób.
5. NIK pozytywnie ocenia efekty funkcjonowania oczyszczalni Jaworzno-Dąb, odbierającej ścieki z aglomeracji. Oddana do użytku w 1995 r. oczyszczalnia jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną. Przepustowość oczyszczalni wynosi 25 000 m³/d, a ładunek wyrażony w RLM, który może zostać oczyszczony wynosi 87 500 - co odpowiada ilości ścieków po realizacji I fazy projektu „*Modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacyjnego miasta Jaworzna*”. Gmina Jaworzno w odniesieniu do

---

⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, ze zm.

⁸ Dane Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Jaworznie (jako przyczynę rozbieżności wskazano pomyłkę)

⁹ Dane Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Jaworznie oraz Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmku (jako prawdopodobną przyczynę rozbieżności wskazano zróżnicowanie metodyki obliczeń i danych źródłowych).

pozostałych gmin znajdujących się w aglomeracji podejmowała działania koordynujące w zakresie planowanej w II fazie ww. projektu modernizacji i rozbudowy oczyszczalni Jaworzno-Dąb.

W analizowanym okresie średnia dobowo ilość oczyszczanych ścieków kształtowała się na poziomie ok. 12 200 m³/d, natomiast przyjmowany ładunek na poziomie ok. 57 000 RLM. Odprowadzane z oczyszczalni Jaworzno-Dąb w okresie 2005 - I półrocze 2008 ścieki odpowiadały parametrom określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, wydanym przez Prezydenta Miasta Jaworzna w dniu 20 grudnia 2004 r. (ważnym do końca stycznia 2015 r.).

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Intensyfikację działań zmierzających do terminowego wykonania założonego zakresu rzeczowego KPOŚK.**
- 2. Rzetelne sporządzanie okresowych informacji z realizacji KPOŚK, składanych Marszałkowi Województwa Śląskiego¹⁰.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 20 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

---

¹⁰ W badanym okresie Województwie Śląskiemu.